

Woord vooraf

In tijden van crisis heeft het vooral geen zin om bij de pakken te blijven neerzitten. Creativiteit is het enige adequate antwoord op de wereldwijde crisis die ook weegt op de internationale neerlandistiek. In het begrip 'creativiteit' zit het woord 'activiteit' verborgen, het betekent bijgevolg iets doen, maar niet gelijk wat! Creativiteit houdt een scheppende activiteit in, met andere woorden, een daad met een blijvend resultaat tot gevolg. Comenius wil op creatieve wijze steun bieden aan alle vakgroepen neerlandistiek in Centraal-Europa. Dit kan slechts wanneer de concrete noden van elke vakgroep gekend zijn. Daarom werd vorig jaar een enquête verspreid onder de vakgroepen binnen de regio. Een synthese van de antwoorden bevindt zich in deze nieuwsbrief.

Onze collega's in Parijs dreigen het slachtoffer te worden van Nederlandse bezuinigingsmaatregelen. De voorzitter van Comenius heeft alvast een initiatief genomen door een petitie te versturen naar Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden. De inhoud van deze brief bevindt zich in deze nieuwsbrief.

Het nieuwe digitale tijdschrift *Comparatieve Neerlandistiek* is definitief van start gegaan. In deze

nieuwsbrief geeft de huidige hoofdredacteur een stand van zaken met tegelijkertijd een algemene oproep om bijdragen naar de redactie te versturen. De oude Amosbijdragen blijven bewaard op onze website en kunnen daar in PDF-formaat gratis worden opgehaald.

Op dinsdag 28 augustus vindt de volgende Algemene Vergadering om 17u15 in Antwerpen plaats. Alle leden worden van harte uitgenodigd. De agendapunten zijn in deze nieuwsbrief opgenomen. Ter voorbereiding van de Algemene Vergadering nodigen we de leden uit om ook het verslag van de voorzitter over de voorbije bestuursperiode te lezen. De notulen van de Algemene Vergadering 2011 kunnen via de website worden opgehaald. Ook de nieuwe statuten bevinden zich op de website.

In dit nummer

Woord vooraf

Jaarverslag 2011-2012 van vakgroepen uit de regio

1. Bratislava (Slowakije)
2. Boedapest (Hongarije)
3. Olomouc (Tsjechië)
4. Wenen (Oostenrijk)
5. Wrocław (Polen)
6. Lublin (Polen)

Nieuws van Comenius

1. Enquête over financiële situatie vakgroepen
2. Petitie ter attentie van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden
3. Verslag *Comparatieve Neerlandistiek + Scriptieprijsen*
4. Verslag van de voorzitter over de bestuursperiode 2009 – 2012
5. Scriptieprijs 2011

Oproep

1. ALV te Antwerpen: Antwerpen, dinsdag 28 augustus 2012, 17u.15
2. Regionaal Colloquium Neerlandicum: Poznań 9–12 mei 2013: abstracts tot 31 oktober 2012
3. Vraag naar bijdragen voor themanummer van het tijdschrift *Werkwinkel*

Colofon

Jaarverslag 2011-212 van diverse vakwerkgroepen uit de regio

1. Afdeling Neerlandistiek Comenius Universiteit te Bratislava (Slowakije)

(verslag: Benjamin Bossaert)

De afdeling neerlandistiek in Bratislava opent traditioneel om de twee jaar een tweevakstudie vertaler-tolk Nederlands in combinatie met Engels of Duits, naast een éénavakstudie DCC, het Nederlands in Centraal – Europese context. Dit academiejaar hadden wij dus tweedejaars (12 beëindigden met succes) en vierdejaars (13 beëindigden het jaar met succes). Voor volgend jaar kregen we een overweldigend aantal van rond de honderdtwintig aanvragen binnen voor beide studierichtingen. We hebben besloten hiervan éénentwintig nieuwe studenten aan te nemen, volgend jaar treedt opnieuw een lichterling vertalers en tolken Nederlands en Duits aan.

De samenstelling van onze kleine afdeling bleef ongewijzigd, met hoogleraar Jana Rakšányiová als ons afdelingshoofd, docente Marketa Štefková, interne promovenda Lucia Brezániová en de moedertaalspreker lector Benjamin Bossaert. Wij zetten in op continuïteit!

Ook dit academiejaar kon onze afdeling zich inwerken in verschillende projecten, vooral met medewerking van de collega's van de regio. In november 2011 namen vijf studenten deel aan de Comenius kennismakingsreis, georganiseerd door lectoren Ilka Proot en Gert Loosen (Budapest en Debrecen) met studenten uit heel de regio.

Wij stuurden ook vier studenten naar het literair vertaalatelier in Brno, waar we een Slowaakse versie indienden van fragmenten uit het boek "Iep" van Joke Van Leeuwen. Hiermee werd een mooi vervolg gecreëerd van een vertaalatelier in Bratislava in 2011. We denken dat hiermee een mooie traditie is begonnen, die naar de meningen van de studenten te horen, zeker mag verder getrokken worden. In het kader van het literair vertalen zal de afdeling in Bratislava dan ook initiatieven ontwikkelen om het literair vertalen van Vlaamse literatuur te stimuleren, dit met steun van het Expertisecentrum Literair Vertalen. Studente Annamária Vrbová behaalde een eervolle vermelding voor haar vertaling van een kortverhaal van Bernard Dewulf op de Slowaakse interuniversitaire vertaalwedstrijd.

Gastdocenten waren er volop: we hadden achtereenvolgens de Nederlandse en Belgische ambassadeurs te Bratislava op bezoek, Emmeline Besamusca van de Universiteit Utrecht kwam ons kennis geven van migratie en het vernieuwde gedoogbeleid en in het zomersemester kwam in het kader van Onets, het overlegplatform met de Tsjechische collega's Anton Korteweg. Het was aangenaam voor de studenten ook eens kennis te maken met een dichter dan wel een academicus. Voor volgend jaar staan taalkundigen op het programma als gastdocenten.

Een belangrijk vertaalproject is dit academiejaar de bundel "Vlaamse Pralines" Hoewel iedereen weet, dat onze bonbons typisch Belgisch zijn, opteerden onze studenten ervoor om een bundel essays expliciet Vlaams te vernoemen in hun internationale context. In samenwerking met prof. Rakšányiová en samengesteld door de lector vertaalden zij een bundel essays uit het cultureel tijdschrift "Ons Erfdeel". Publicatie hiervan is voor dit najaar.

Promoties zijn aangekondigd voor volgend jaar, onze doctoranda Lucia Brezániová verdedigt in de zomer van 2013 haar scriptie over de specifieke vertaalproblemen van straattaal en Murks in het Slowaaks en ook collega Marketa Štefková bereidt momenteel haar habilitatie voor op het gebied van gerechtsvertalen en terminologie.

In Antwerpen op het IVN - colloquium willen we graag iedereen van harte uitnodigen op een themabijeenkomst over 'onbe/gekende verleiding. Vlaamse literatuur en literair vertalen in Centraal – Europese context'. Samen met onze collega's en actieve literaire vertalers bereiden wij een panelgesprek en presentaties voor in verband met receptie, didactiek, projectwerking en vertaaltraditie in de regio voor.

2. ELTE Boedapest

Vakgroepsamenstelling ELTE Boedapest

Prof. Dr. Judit Gera, professor, vakgroephoofd
Dr. Krisztina Noémi Törő, universiteir docent
Dr. Orsolya Réthelyi, universitair docent
Dr. Orsolya Varga, universitair docent
Dr. Roland Nagy, assistent in opleiding
Esther Sibinga, lector

Studentenaantallen

BA: 50
MA: 15

Activiteiten van het academiejaar 2011/2012

➤ Dertiende Studiedag aan de ELTE

Op vrijdag 18 november 2011 heeft de vakgroep Neerlandistiek aan de Eötvös Loránd Universiteit te Boedapest de dertiende studiedag Neerlandistiek georganiseerd. Het thema van de studiedag was de rol van literair vertalen in het literatuur- en taalonderwijs. Aan de hand van lezingen van vertaalwetenschappers zoals Prof. Dr. Ton Naaijens (UU) en Dr. Henri Bloemen (Lessius/Antwerpen en KUL) en praktiserende vertalers zoals Ingrid Degraeve (projectleider Taaluniecentrum NVT Brussel en vertaler van Georgische literatuur in het Nederlands) dacht men over de vele aspecten van literair vertalen na. Daarnaast werd de Vlaamse schrijver Joseph Pearce uitgenodigd om over zijn Centraal-Europese wortels te spreken en heeft hij een workshop voorgezeten. Negen studenten van drie vakgroepen Nederlands in Hongarije presenteerden hun vertalingen van een fragment uit zijn boek *Land van belofte*.

Dit evenement werd ondersteund door de Nederlandse Taalunie, het Taaluniecentrum, Het Algemeen-Nederlands Verbond, de Vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering in Hongarije, De Nederlandse Ambassade te Boedapest en de Afdeling Arnhem van de Orde van den Prince.

➤ Nacht van de Wetenschappers aan de vakgroep Neerlandistiek aan de ELTE

Op 23 september 2011 werd de Nacht van de wetenschappers gehouden, een Europees evenement die ieder jaar plaatsvindt. Dit jaar heeft ook de vakgroep Neerlandistiek aan de Eötvös Loránd Universiteit haar deuren voor geïnteresseerden geopend. Iedereen was welkom. Docenten en studenten hielden lezingen met als thema: 'Smakelijk Nederlands'.

Door middel van mini-lezingen met powerpointpresentaties, filmpjes en muziek, hebben de sprekers (overeenkomstig hun vakgebieden) gepraat over de cultuurhistorische en taalkundige aspecten van de geschiedenis van de beroemde Nederlandse cacao, de Belgische chocolade, de Nederlandse en Belgische bieren en kazen.

De lector van de vakgroep, Esther Sibinga, heeft een intensieve en interactieve taal cursus gegeven aan het publiek. Krisztina Törő heeft gesproken over de geschiedenis van cacao en koffie, over het belang van deze

producten en over de plek die zij in de literatuur nemen. Orsolya Réthelyi heeft het publiek rondgeleid in de wereld van middeleeuwse hoofse feestmalen, op basis van een literair tekstfragment. Roland Nagy heeft de etymologie van een aantal Nederlandse leenwoorden in het Hongaars uitgelegd. Deze woorden waren natuurlijk ook met het thema van de avond verbonden. Vervolgens heeft Orsolya Varga de betekenis van spreekwoorden en gezegden toegelicht die met bier verbonden zijn en hun mogelijke Hongaarse vertalingen behandeld. Judit Gera heeft een lezing gegeven over beeldgedichten over Rembrandt. Tot slot hebben studenten van de vakgroep de thematiek en de helden van bekende stripverhalen besproken.

➤ **Internationaal en interdisciplinair congres**

Beatrijs de wereld in. Vertalingen en bewerkingen van het Middelnederlandse verhaal

Koninklijke Bibliotheek Den Haag, 28, 29 en 30 september 2011

Dit driedaagse congres in de Koninklijke Bibliotheek (KB) analyseerde de internationale verspreiding en circulatie van het bekende Middelnederlandse verhaal over Beatrijs. Deze casus bleek het mogelijk te maken om nieuwe wetenschappelijke discussie en samenwerking op gang te brengen tussen intra- en extramurale vertalers en beoefenaars van de historische en moderne Nederlandse letterkunde, de vertaalwetenschap en verwante disciplines. Bijna vijftig sprekers uit tien verschillende landen – onder andere Judit Gera van de ELTE - gingen in op vertalingen en bewerkingen in meer dan twintig talen. In totaal waren er meer dan negentig deelnemers. De bijeenkomst was georganiseerd door dr. Orsi Réthelyi (Eötvös Loránd Universiteit Boedapest), prof.dr. Remco Sleiderink (Hogeschool-Universiteit Brussel) en dr. Ton van Kalmthout (Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis KNAW), als afsluiting van het project 'Beatrijs Internationaal' (zie <http://www.middelnederlands.be/beatrijshinternationaal/index.html>).

➤ **Gastdocenten, gastlezingen aan de ELTE**

Dr. Joost van Driel (Universiteit Leiden) heeft in september twee lezingen gegeven aan de ELTE. Het thema van zijn Engelstalige lezing - in het kader van de Renaissance MA aan de ELTE – was: *From verse to strophe. New directions in Medieval Dutch poetry*. De titel van zijn Nederlandstalige lezing was als volgt: *Meesters van de vorm. Conservatieven en vernieuwers in de Middelnederlandse literatuur*.

Dr. Arie Jan Gelderblom (Universitair hoofddocent, Universiteit Utrecht) is in november met Erasmus docentenuitwisseling aan de ELTE geweest om een reeks hoor- en werkcolleges te geven. Hij heeft gedichten van Martinus Nijhoff geanalyseerd op een werkcollege Moderne Nederlandstalige Literatuur, heeft een workshop gehouden over *De klucht van de koe* van Bredero voor gevorderde studenten in het kader van de 'Master Class Historische Letterkunde'. Het onderwerp van zijn algemene lezing voor alle studenten was: *Waterlanders aan verre stranden. Oude reisverhalen en het zelfbeeld van Nederlanders*.

Bram Caers (Universiteit Antwerpen); 7-8 maart 2012

Zes eeuwen kronieken in de Nederlanden. Algemene lezing over de ontwikkeling van het genre van de kroniek in het Middelnederlands

Van schuttersfeest tot landjuweel. Stedelijke festiviteiten en de opkomst van de rederijders. Workshop over kronieken voor gevorderde MA studenten in het kader van de 'Master Class Historische Letterkunde' reeks (ook voor studenten van de KGRE)

Een buchelin inn flemische. Over ontstaan en verspreiding van de ridderepiek in de Nederlanden (ca. 1250 - ca. 1450) - Hoofse epiek.

Dr. Dieuwke van der Poel (senior docent/onderzoeker bij de Universiteit Utrecht); 13-14 maart
Jonge vrouwen en mannen op zoek naar avontuur in het Antwerps Liedboek (1544).

Middel nederlandse literatuur vanuit genderperspectief.

Liederen en gedichten: tweelingen of verre verwanten. (Algemene lezing over Muziekcognitie en liederen voor alle studenten)

Woord, beeld en muziek in een handschrift uit de 15e eeuw: Die gheestelicke melody: Ms. Leiden, University Library, Ltk. 2058

Prof. Dr. Maaijke Meijer (Universiteit Maastricht); 13 april 2012

Lezing over een aantal gedichten van Vasalis.

Dr. Ton van Kalmthout (Huygens ING, Den Haag); 2 mei 2012

Algemene lezing: *Luisteren naar literatuur. Over orale leescultuur.*

Arnon Grunberg; 20 april 2012

De Nederlandse schrijver heeft de Vakgroep Neerlandistiek aan de Eötvös Loránd Universiteit Boedapest bezocht ter gelegenheid van de Hongaarse vertaling van zijn schitterende roman *Tirza*. De roman is door onze ex-student, Szabolcs Wekerle vertaald. Grunberg heeft over de achtergrond van *Tirza* gesproken, en fragmenten voorgelezen uit het boek, vervolgens heeft hij vragen van de studenten beantwoord.

Robert Milders; 9 mei 2012

De Ambassadeur van de Koninkrijk der Nederlanden heeft een lezing gehouden over de Nederlandse koloniale literatuur.

➤ **Job-beurs**; 6 maart 2012

6 maart 2012 is een jobbeurs plaatsgevonden op onze vakgroep. Vier bedrijven Getronics, K&H Bank, Randstad, Despharma kwamen zich voorstellen. Tijdens de parallelle secties hebben de Nederlands-Hongaarse en Vlaams-Hongaarse bedrijven sollicitatiegesprekken gevoerd met de van tevoren geselecteerde studenten. Tijdens de plenaire sectie konden de deelnemers naar lezingen luisteren onder andere over de Nederlands-Hongaarse en Vlaams-Hongaarse handelsbetrekkingen en over nuttige onderwerpen als hoe men succesvol kan solliciteren, of hoe men een CV schrijft. De Nederlandse en Vlaamse instellingen plus de vier bedrijven zetten zich in om zoveel mogelijk studenten Nederlands aan een job te helpen.

De studenten hebben van deze twee dagen heel veel geprofiteerd, en vier gelukkige studenten hebben ook nog een vliegticket naar de Lage Landen gewonnen.

➤ **Elkerlijc-avonden over de Nederlandstalige literatuur in Hongaarse vertaling**

8 mei 2012

Arnon Grunberg: *Tirza*. Vertaald door Szabolcs Wekerle

Inleiding Judit Gera. Deelnemers discussie: Zsófia Bán, György Kálmán C. en Gábor Szántó T. Moderator: Orsolya Réthelyi

Op de Elkerlijc-avonden staan Nederlandstalige boeken in Hongaarse vertaling centraal. Het doel van deze reeks gesprekken is de Nederlandstalige literatuur bekend te maken zowel onder Hongaarse critici als onder het brede lezerspubliek. De eerste keer ging het over de roman *Tirza* van Arnon Grunberg die voor het XIXde Internationale Boekfestival is verschenen.

De reeks is georganiseerd door de vakgroep Nederlands aan de ELTE Universiteit.

➤ **Vertaalwedstrijd**

De eerste prijs van de door de Universiteit van Debrecen georganiseerde vertaalwedstrijd voor de BA-studenten werd toegekend aan onze eerstejaars student, Dániel Tóth.

Gepubliceerde boeken

- **Judit Gera:** *Az alávetettség struktúrái a holland prózában. Kritikai tanulmányok.* (De structuren van onderwerping. Kritische studies). Budapest: Eötvös Kiadó, 2012.
- **Orsolya Varga:** *Párhuzamos fordítórészletek. Műfordítás-szemlélet Magyarországon és Hollandiában a 20. század első felében.* (Parallele vertalersbeschrijvingen. Vertaalopvattingen in Nederland en Hongarije in de eerste helft van de 20e eeuw.) Budapest: Eötvös Kiadó, 2012.

Vastgelegde projecten voor het volgende academiejaar

- **NWO-toewijzing voor het project "Het is niet onopgemerkt gebleven. An International Network Studying the Circulation of Dutch Literature (CODL)"**

De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) heeft een subsidie toegekend aan het project "Het is niet onopgemerkt gebleven. An International Network Studying the Circulation of Dutch Literature (CODL)". Daarin wordt de vraag gesteld hoe literaire teksten van kleine taalgebieden, zoals het Nederlands, zich internationaal hebben verspreid. Met moderne, innovatieve methoden gaan onderzoekers van het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (Huygens ING), de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB), de Eötvös Loránd Universiteit in Boedapest (ELTE) hier in breed internationaal verband antwoord op zoeken. Dat doen zij in samenwerking met Comenius (vereniging voor Neerlandistiek in Midden- en Oost-Europa) en andere instellingen. Het project zal lopen van 2012 tot 2015 en wordt gecoördineerd door prof.dr. Elke Brems (HUB), dr. Ton van Kalmthout (Huygens ING) en dr. Orsolya Réthelyi (ELTE).

- **Vertaalwedstrijd voor Hongaarse master-studenten**

In de lenteseester 2013 organiseert de vakgroep Neerlandistiek aan de ELTE een vertaalwedstrijd voor de Hongaarse MA-studenten. De jury bestaat uit docenten van de drie universiteiten: Gábor Pusztai (Universiteit van Debrecen), Anikó Daróczi (Károli Gáspár Protestantse Universiteit), Orsolya Varga (ELTE), het hoofd van de jury is Judit Gera (ELTE).

3. Het studiejaar 2011/2012 in Olomouc

Na de jaren 2008-2010 toen het aantal nieuwe studenten fors terugliep, lijkt er voor de neerlandistiek in Olomouc een omkeer te zijn bereikt. In 2011 steeg het aantal kandidaten voor de studie voor het eerst sinds 2007 flink tot 80 aanmeldingen voor de bachelorstudie, 14 voor de masterstudie en 2 doctorandi (literatuur). Verheugend was dat 43 kandidaten voor de bachelorstudie zich meldden voor de filologische studie. Van de 35 aangenomen bachelorkandidaten zijn er uiteindelijk 29 studenten gaan studeren (17 zakelijk Nederlands, 1 in de studie Dutch Language, Literature and Culture in a Central European Context en 11 in de filologische studie).

Tegelijkertijd had de vakgroep ook succes op het gebied van de accreditatie van de studievakken. Omdat de accreditatiecommissie praktisch georiënteerde studieprogramma's als een probleem beschouwt, waren er in het verleden veel problemen bij de accreditatie of reaccreditatie van programma's. Des te verheugende was het voor ons vorig jaar toen bleek dat onze beide bachelorprogramma's in één keer voor de maximaal mogelijke termijn van acht jaar (tot eind 2019) werden goedgekeurd. Begin 2012 herhaalde hetzelfde scenario zich met de beide masterprogramma's, al zijn die meer theoretisch georiënteerd. Hierbij speelt zeker een rol dat afgestudeerde neerlandici uit Olomouc vrijwel direct een baan vinden, als ze er al geen hebben vóór hun afstuderen, en dat de vakgroep een steeds zwaarder wetenschappelijk profiel krijgt.

Het grootste succes van de vakgroep is ontegenzeggelijk het feit dat Wilken Engelbrecht in twee rondes – op facultair niveau in november 2011 en op universitair niveau in maart 2012 – zijn hoogleraarstitel verdedigde en op 20 juni jl. uit handen van president Václav Klaus zijn benoeming tot hoogleraar mocht ontvangen. Hij is hiermee voor Tsjechië historisch de tweede neerlandicus die tot hoogleraar is benoemd na wijlen professor Přemysl Janota (1921-2008) die direct na de omwenteling in 1990 hoogleraar werd. Op de foto overhandigt president Klaus hem het officiële decreet.

Daarbij bleef het echter niet. Op 28 juni 2011 verdedigde Martina Vitáčková met succes haar proefschrift *Back to the roots. Forming New Concepts of Women's Identity in Contemporary Postcolonial Literature Written by Women in Dutch and Afrikaans*. De dissertatie werd beoordeeld door prof. Jane Fenoulhet uit

Londen en door collega dr. Lianne Barnard. Op 1 februari 2012 verdedigde Lucie Smolka Fruhwrtová haar dissertatie *Recepce nizozemské literatury v českém literárním kontextu let 1945–2010*, die werd beoordeeld door prof. Stefan Kiedroń uit Wrocław en doc. Adam Bžoch uit Bratislava en tenslotte verdedigde Pavlína Knap-Dlouhá op 26 juni met succes haar proefschrift *Een vergelijkend onderzoek naar de taal van het handelsrecht vanuit het perspectief van de vertaler*. Haar werk werd positief beoordeeld door prof. dr. Jana Rakšányiová uit Bratislava en dr. Agata Szubert-Kowalska uit Wrocław.

Bijzonder trots is de vakgroep op het feit dat het is gelukt om een zeer grote projectsubsidie te krijgen van de *Grant Agency Czech Republic*, de Tsjechische NWO (of voor de Vlamingen: FWO), ter hoogte van bijna 54.000 euro voor het schrijven van een Tsjechischstalige geschiedenis van de Nederlandstalige literatuur.

Begin 2012 werden onze gerenoveerde terrassen geopend. Achter de gebouwen Křížkovského 8 (rectoraat), Křížkovského 10 (decaanaat Fac. Geesteswetenschappen), Křížkovského 12 (Politologie, Toegepaste Economie en Filosofie) en Křížkovského 14 (Neerlandistiek en Journalistiek) zijn de oude terrassen gerenoveerd in de trant van de historische tuinen die er vroeger zijn geweest. Het terras van de neerlandistiek is in overeenstemming met de ouderdom van het gebouw (1586) teruggebracht in een renaissance-tuin, zij het met enige praktische toevoeging. We hopen dit bij een colloquium in 2013 aan de neerlandici uit de regio te kunnen tonen.

De vooruitzichten zijn positief. Voor het komende studiejaar had de neerlandistiek weer meer aanmeldingen dan het afgelopen jaar, in totaal 85 aanmeldingen voor de bachelorstudie, 16 voor de masterstudie en 1 nieuwe doctoranda (taalkunde). Dat is het hoogste aantal sinds het topjaar 2007. Van hen zijn 40 studenten toegelaten tot de bachelorstudie en 15 tot de masterstudie. In september zullen we zien, hoeveel van hen zich ook daadwerkelijk hebben ingeschreven. Hoe dan ook is de neerlandistiek in Olomouc het enige taalvak met een forse toename van het aantal ingeschreven studenten. De faculteit heeft bovendien toegezegd dat het interieur en de achtergevel van ons gebouw in 2013/14 zullen worden gerenoveerd.

4. Bericht van de vakgroep neerlandistiek, universiteit Wenen (academiejaar 2011/2012)

De vakgroep neerlandistiek in Wenen telde in het afgelopen academisch jaar allen bij elkaar genomen 13 medewerkers en medewerksters, twee tutors en twee studieassistenten. Verder kwamen in het afgelopen jaar vier stagiaires (studenten in de eindfase van hun studie uit Nederland en Vlaanderen) ons team tijdelijk versterken.

Onze vakgroep telt op dit moment ietsje meer dan 550 studenten. Meer dan de helft zijn bijvakstudenten, en vooral de belangstelling voor Nederlands als bijvak neemt sterk toe - kennis van Nederlandse taal en cultuur blijkt dus sterk in trek te zijn bij studenten uit een groot aantal studierichtingen. En enkele ervan kiezen zelfs ervoor om over te stappen naar Nederlands als hoofdvak! Verder zijn er op dit moment 5 promovendi bezig met hun proefschrift.

Mobiliteit: De afdeling coördineert al enkele jaren het CEEPUS netwerk "Language and literature in a Central European context" met 18 partners. In het kader van dit netwerk konden in het afgelopen academiejaar 247 beursmaanden worden verdeeld.

Writer in Residence:

In het zomersemester 2012 verbleef de Nederlandse schrijver Peter Buwalda als Writer in Residence een maand aan onze afdeling. Hij nam deel aan onze literatuur- en vertaalcolleges en gaf een openbare tweetalige lezing in het Literaturzentrum Alte Schmiede.

Dutch++:

In het verlengde van het 'NEVA'-project dat in 2009 werd afgerond, heeft de afdeling Nederlands van de universiteit Wenen, samen met de Universiteit van Tilburg, de KHK Kempen, de FU Berlin en het IOL in Paramaribo, een EU project aangevraagd (Lifelong Learning Programma, Talen (KA2, Multilaterale Projecten)): Dutch ++, dat tot ons groot genoegen werd gehonoreerd en in januari 2012 van start is gegaan. Het doel is het ontwikkelen van een online leerplatform. Met dit platform willen we, vanuit een functioneel perspectief, de competentie in gesproken taal bevorderen, met bijzondere aandacht voor regionale en sociale variatie binnen het Nederlandse taalgebied.

Project "Cultuur en Taal":

Met subsidie van de Nederlandse Taalunie ontwikkelen we in dit project e-learning modules (OER) waarbij kennis van cultuur en taalverwerving met elkaar vervlochten zijn.

DCC:

Wat een hele tijd in de lucht hing, staat nu vast: de internationale BA-studie DCC wordt vervolgd! Het samenwerkingscontract, dat in juli 2012 afliep, werd met nog eens vijf jaar verlengd. Dit brengt twee grote wijzigingen met zich mee. Ten eerste is de KRE Boedapest uit het project gestapt, zodat DCC vanaf medio 2012 slechts met zes partners doorgaat. Ten tweede zal Wenen de BA-DCC tot 2013/14 laten samenvloeien met de gewone BA Nederlands: het doel is één bachelor met twee takken. Dit was de voorwaarde die het rectoraat van Wenen koppelde aan de verlenging van DCC. We blijven dus bezig!

Meer informatie over de vakgroep Nederlands in Wenen vindt U op: <https://www.ned.univie.ac.at/>.

5. Erasmus Leerstoel voor Nederlandse Filologie van de Universiteit van Wrocław

Groot Dictee der Nederlandse Taal in Polen

Elk jaar vindt sinds 2010 rond Koninginnedag aan de Leerstoel Nederlandse Filologie in Wrocław het Groot Dictee der Nederlandse Taal plaats. Wat slechts eenvoudig vermaak is, is dit jaar uitgegroeid tot een nationaal evenement, want ook het Departement voor Nederlandse en Zuid-Afrikaanse Studies in Poznań deed mee. Ongeveer 30 studenten uit Wrocław en 10 studenten uit Poznań bogen zich op 25 april 2012 over een tekst van dr. Agata Szubert die werd voorgelezen door in Poznań Nancy Saeys en in Wrocław Sebastiaan Engel, de lectoren Nederlands. De kabouters die naar de reuzinnen reisden met korreltjes rijst zorgden voor een mentale veldslag voor alle deelnemers. De beste student uit Poznań was Tomek Berliński met 19 fouten en de beste uit Wrocław Michał Doczumiński met 9 fouten, die daarmee de titel van de Poolse Spelkunstkampioen Anno 2012 behaalde en de grote prijs van de Nederlandse Ambassade won – het handwoordenboek Nederlands-Pools / Pools Nederlands – die tijdens de Neerlandicidag 2012 zal worden uitgereikt.

De eerste Comenius-workshop in Wrocław

Tijdens het lange weekend van 4 en 5 mei kwamen vijftien onderzoekers uit Hongarije, Tsjechië, Slowakije, Servië, Hongarije en Bulgarije om samen met acht collega's uit Wrocław en Poznań aan de eerste Comenius-workshop over de Nederlandse literatuur deel te nemen.

Deze tweedaagse bijeenkomst stond in het teken van verschillende onderwerpen rond het modernistische proza en de poëzie. Niet ontmoedigd door in buurt uitgevoerde bouwwerkzaamheden en het daarom heersende lawaai, beluisterden de deelnemers lezingen die door twee gastdocenten, prof. Ralf Grüttenmeier (Universität Oldenburg) en prof. Geert Buelens (Universiteit Utrecht) verzorgd werden. In hun voordrachten kwamen de nieuwste inzichten aan bod over de Nieuwe Zakelijkheid, poëzie van Van Oostaijen en intertekstualiteit in het werk van Bordewijk.

De deelnemers uit Centraal-Europa die zelf dagelijks bij het literatuuronderwijs en literatuuronderzoek zijn betrokken, kregen een uitstekende gelegenheid om hun kennis over de recente ontwikkelingen in de Nederlandse literatuurwetenschap en literatuurgeschiedenis te verfrissen en uit te breiden. De meerwaarde van zo'n bijeenkomst is dat er niet alleen een beroep werd gedaan op de vakkennis van beide gastprofessoren, maar dat men ook ervaringen vanuit de Midden-Europese context deelde. Er werd gesproken over de ontvangst van literaire teksten uit de besproken periode bij de studenten en men vergeleek de literaire ontwikkelingen van toen met die in de eigen landen. Kortom, een vruchtbare kennisuitwisseling voor iedereen.

Na afloop van de sessies werd ook volop genoten van de warme lenteavond in de stad aan de Oder. Die gunstige weeromstandigheden bevorderden zeker levendige gesprekken over allerlei al dan niet literaire onderwerpen.

Het initiatief om de workshop te organiseren kwam van prof. Siegfried Huigen (UWr.) die dergelijke workshops al verschillende malen met veel succes in Zuid-Afrika had georganiseerd. Dankzij de financiële steun van de Nederlandse Taalunie kon zijn idee verwezenlijkt worden. De deelnemers en organisatoren uitten unaniem de wens om van dit uiterst geslaagde evenement een traditie te maken. Men was het er over eens dat zulke workshops drie relevante gevolgen zullen hebben: ze dragen ten eerste bij tot een hogere kwaliteit van het onderwijs over Nederlandse literatuur en ten tweede wordt het literatuuronderzoek in de regio geprikkeld doordat de deelnemers op de hoogte gebracht worden van de nieuwste stand van onderzoek in de neerlandistiek. Ten slotte bood de workshop de deelnemers gelegenheid nieuwe, gezamenlijke onderzoeksprojecten op te zetten.

Gasten van de vakgroep

- 19-21 maart 2012: **Reka Bozzay** uit de Universiteit Debrecen (lezingen/workshops over de Nederlandse Gouden Eeuw)
- 16 april 2012: **Joop van der Horst** van de Katholieke Universiteit Leuven (lezingen over Nederlandse voorzetsels en vaste verbindingen)
- 23 april 2012: **Pedro Snoeijer** (lezing over de werkplaats van de schilder in de Gouden Eeuw)
- 26-27 april 2012: **Jan Van Coillie** van de HUB Brussel (reeks lezingen over kinderliteratuur)

Promoties

Op 10 januari jl. promoveerde **Małgorzata Dowłaszewicz** aan de Universiteit van Wrocław in Polen met haar proefschrift *Diabeł w legendzie. Wyobrażenia diabła antropomorficznego w literaturze Niderlandów późnego średniowiecza* [*De duivel in legenden. De antropomorfe verschijningen van de duivel in de laatmiddeleeuwse literatuur in Nederland*].

In het proefschrift wordt ingegaan op de representaties van de duivel in menselijke gedaante in laatmiddeleeuwse legenden en exempelen. Het toont de receptie van het beeld van de antropomorfe duivel in de Middelnederlandse teksten en welke maatschappelijke kwesties daarop invloed konden hebben.

Op 17 april jl. promoveerde **Małgorzata Szczypińska** aan de Universiteit van Wrocław in Polen met haar proefschrift *Aanspreeksystemen in het Pools en het Nederlands – een contrastieve en historische sociolinguïstische studie*.

In het proefschrift wordt ingegaan op de directe manieren om een ander aan te spreken in een situatie van rechtstreekse communicatie. De onderzoekscorpus bestaat uit Nederlandse en Poolse theaterstukken. Het onderzoek toont de evolutie van de aanspreekvormen en vergelijkt de hedendaagse aanspreeksystemen in het Pools en in het Nederlands onderling.

Divers

Op 28 februari 2012 hebben de studenten van onze Studentenkring een open dag voor middelbare schoolleerlingen aangeboden. De luisteraars waren leerlingen van een van Wrocławse scholen die aan een uitwisselingsprogramma met een Nederlandse school hebben deelgenomen. De studenten neerlandistiek hebben verteld over het dagelijkse leven in Nederland, gewoontes en “do’s and don’ts” als ook enkele bruikbare termen in het Nederlands uitgelegd.

www.kfn.uni.wroc

6. Leerstoel voor Nederlandse Taal en Literatuur Lublin (verslag Rinaldo Neels)

Lublin heeft een moeilijk jaar achter de rug. Aan de basis van die moeilijkheden liggen de typische met elkaar verbonden Centraal-Europese klassiekers: geld, academische titels, infrastructuur. Het feit dat Lublin nu effectief de volledige vijfjarige BA-MA-opleiding organiseert en het studentenaantal niet afneemt (ongeveer 100 verspreid over de 5 jaar) is op zich zeer heuglijk nieuws, maar juist hierdoor worden bovenvermelde moeilijkheden als extra drukkend ervaren: een slinkende budget en nauwelijks stijgende (soms zelfs dalende!) salarissen, strengere accreditatievereisten (met inbegrip van het aantal academische titels) en geen extra ruimte ondanks een stijgend aantal studenten.

Dankzij een 'cre-actieve' aanpak kan Lublin toch heel mooie resultaten voorleggen en zijn de toekomsperspectieven verre van slecht. De realisaties zijn het gevolg van de inzet van een actieve kernvakgroep, een gemotiveerde studentenorganisatie, ondersteuning van de Nederlandse Taalunie, groeiende samenwerking met de Provincie West-Vlaanderen, blijvend vertrouwen van de Provincie Gelderland, samenwerking met universiteiten Utrecht, Leuven en Nijmegen, en de bereidheid van 2 buitenlandse docenten om tegen uiterst geringe financiële voorwaarden op geregelde basis naar Lublin te komen om ter plaatse colleges te verzorgen. Er is bovendien goed nieuws: in oktober 2012 wordt de nieuwe luchthaven in Świdnik geopend (10 km van Lublin) met een reeds gegarandeerde vluchtlijn Świdnik (Lublin) – Londen. In de nabije toekomst worden een hele reeks nieuwe vluchtlijnen geopend waaronder misschien ook naar Brussel en Amsterdam. Hierdoor wordt het perspectief gecreëerd dat Lublin dichterbij de Lage Landen wordt gebracht.

De belangrijkste realisaties voor 2011-2012 laten zich voor Lublin als volgt samenvatten:

- Effectieve start 2de jaar MA Nederlandse filologie in 2012-2013 (waardoor de volledige BA-MA-opleiding wordt gerealiseerd)
- Ongeveer 100 studenten verspreid over de 5 jaar
- Promoties: Dr Rinaldo Neels (juli 2012); officiële habilitatie van Dr Marcin Polkowski wordt heel binnenkort verwacht; doctoraat van Mgr Joanna Włodarczyk wordt eveneens binnenkort verwacht.
- Organisatie van de Dag van het Nederlands (8 mei 2012) + Internationale conferentie over de Lage Landen (9 mei 2012)
- Goedkeuring project bedrijfscommunicatie 2013 in samenwerking met neerlandistiek Wrocław
- Principiële goedkeuring van de Provincie West-Vlaanderen om een internationale project rond taal en identiteit tijdens de Eerste Wereldoorlog financieel te ondersteunen.

Nieuws van Comenius

1. Enquête over financiële situatie vakgroepen

De vereniging COMENIUS als vertegenwoordiger van u allemaal heeft gemerkt dat de economische crisis ook de vakgroepen Nederlands heeft aangetast. We willen in verband daarmee graag een gemeenschappelijk rapport aan de Nederlandse Taalunie voorleggen. Daarom vragen we u allemaal om de bijgesloten enquête in te vullen en aan ons terug te sturen zodat we een volledig beeld krijgen van de problemen waarmee de vakgroepen moeten vechten. We willen graag weten welke uitwerking de economische situatie in Europa op de vakgroepen Nederlands in de regio heeft.

1. Een van de discussieonderwerpen is vaak de mogelijkheid om moedertaalsprekers aan te stellen. Door de Nederlandse Taalunie wordt de regel gevolgd dat de moedertaalsprekers voor een periode van maximaal 3 jaar salarissuppletie kunnen krijgen. Is dit concept voor uw vakgroep goed of heeft u een idee voor een ander concept?

Suppletie is in ieder geval goed.

Langer dan drie jaar (voorstellen 5-6-7 jaar) voor dezelfde docent

Ook een voorstel om een lagere som te verdelen over meer jaren

Een andere optie – suppletie voor een bepaald aantal jaren, maar dat de som wordt ieder jaar dat de moedertaalspreker op één plek blijft een beetje hoger

Redenen voor het verlengen van de mogelijkheid > om zich aan het nieuwe land aan te passen en een methode goed uit te werken naar de behoefte van de studenten in kwestie

problematisch om gepromoveerden te trekken (wat de aanbeveling is) omdat de werkomstandigheden hier niet zo aantrekkelijk zijn.

Mogelijke optie > stagiaire van de lerarenopleiding van het Nederlandse taalgebied aan te kunnen nemen, die bij de taallessen zou kunnen helpen

In het geval van de grote afdelingen: liefst twee moedertaalsprekers (België en Nederland)

2. Welk aantal docenten werkt op dit moment aan uw vakgroep of sectie? Werd of wordt dat aantal gewijzigd? Welke verwachtingen heeft u in verband daarmee?

BELGRADO: 9 medewerkers maar de jure 3

BOEKAREST: 1 vaste aanstelling. De moedertaalspreker zonder officiële status

BRNO: 2 docenten

BOEDAPEST ELTE: 5 vaste medewerkers + moedertaalspreker

LUBLIN: 10 docenten

OLOMOUC: 5 medewerkers (+ 3 op moederschapsverlof), + 1 vervanger, + 1 onderzoeksmedewerkster + 1 administratieve medewerkster

TORUN: 1 docent

VELIKO TARNOVO: 3 docenten

VILNIUS: 1 docent

WENEN: 7 (+2, die even moeten pauzeren)

WROCLAW: 14 docenten en 4 administratieve medewerkers

ZAGREB: 10 docenten (2 vast + 8 externe medewerkers)

Door de crisis mogen vaak geen nieuwe medewerkers worden aangesteld (in sommige gevallen een verbod aan nieuwe aanstellingen), soms werken docenten zonder enig contract. Sommigen kunnen hun aanstelling ook vanaf volgend jaar kwijt zijn.

3. Wat is de status van de vakgroep op dit moment en wat zijn de verwachtingen?

meestal hoofdvakstudie (A-B) soms binnen de Germanistiek, soms als minor of 2de taal (Torun in Polen)

geen verwachtingen om de status te veranderen

1 masteropleiding literair vertalen, 1 masteropleiding gericht op tolken en vertalen

Door de crisis moet bijvoorbeeld Zagreb voorlopig stoppen met het inschrijven van nieuwe eerstejaarsstudenten wegens het beperkte aantal docenten en eveneens de financiële situatie

4. Welk aantal studenten heeft uw vakgroep of uw sectie? Komt hierin verandering? Is uw vakgroep of sectie vrij om zelf het aantal aangenomen eerstejaars studenten te bepalen, of wordt dit door de universiteit of door het ministerie bepaald?

Aantallen verschillen 20-505

Vaak het aantal aangenomen eerstejaarsstudenten bepaald door de universiteit/overheid (Belgrado 12), soms in overleg met de vakgroep (Olomouc). Maar in sommige gevallen (Brno, Lublin, Wenen) kan het aantal autonoom worden bepaald.

Voor MA vaak toelatingsexamens

5. Is er in de laatste maanden sprake van beperkingen in de infrastructuur van uw universiteit, vakgroep of sectie? Houdt dit verband met de financiële crisis?

de salarissen van de docenten gekort (Boekarest met 25%, Brno en Olomouc ook)

geen financiële middelen om in de infrastructuur te investeren, in veel gevallen gebrek aan ruimte, waardoor de lesroosters verspreid worden

6. Verwacht uw vakgroep speciale ondersteuning van de Nederlandse Taalunie? Zo ja, op welk gebied? Kan de Nederlandse Taalunie op een of andere manier bijdragen tot verbetering van de situatie van uw vakgroep of sectie bij uw universiteit?

De basissubsidie lijkt een noodzakelijke steun voor veel vakgroepen te zijn (aanschaf van boeken, bureaubehoeften, deelname aan congressen, gedeeltelijke financiering van gastdocenten en andere culturele activiteiten.)

Er wordt gepleit voor een financiële opwaardering van de status van de moedertaalsprekers door hogere supplementen. Financiering van een tweede moedertaalspreker (Vlaams en Nederlands bijvoorbeeld) zou tevens een zeer grote hulp zijn.

Individueel:

De Taalunie zou het initiatief kunnen oppakken om Nederlands aan te bieden op het Filologisch gymnasium in Belgrado. Dat zou een mooie gelegenheid voor onze studenten zijn voor een didactische praktijk en voor onze alumni om werk te vinden in het vak.

Olomouc pleit voor meer aandacht voor de cultuur (nu qua competentie verdeeld over verschillende instanties)

7. Zijn er nog andere niet genoemde aandachtspunten?

De Taalunie zou in Nederland kunnen pleiten van meer gebruik van de moedertaal. Nederlanders gebruiken in het buitenland nauwelijks Nederlands en blijken in het buitenland ook geen behoefte te hebben aan tolken Nederlands . Dat maakt het vak een beetje overbodig.

We danken voor uw moeite en tijd en hopen met deze enquête aan de vakgroepen in de regio een helpende hand te mogen bieden.

2. Petitie ter attentie van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Het Institut Néerlandais te Parijs heeft op 13 juli 2012 vernomen dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland met ingang van 2015 de subsidie aan het Nederlands cultureel centrum in Parijs wenst stop te zetten. Om onze collega's van Parijs te ondersteunen heeft de voorzitter van Comenius in naam van de vereniging onderstaande brief verzonden naar Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

Prof. dr. Wilken W.K.H. Engelbrecht
Voorzitter van Comenius, Vereniging voor Neerlandici van Centraal-Europa
Univerzita Palackého
Křížkovského 10
771 80 Olomouc, Tsjechië

Hare Majesteit de Koningin
Paleis Noordeinde
Postbus 30412
2500 GK 's-Gravenhage

Olomouc, 6 augustus 2012

Majesteit,

Langs deze weg zou ik als voorzitter van de vereniging voor neerlandici in Centraal-Europa die de neerlandici en instituten neerlandistiek in Bulgarije, Estland, Hongarije, Kroatië, Litouwen, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Servië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië vertegenwoordigt mijn grote bezorgdheid willen uitspreken over het voornemen van Uw Minister van Buitenlandse Zaken, de heer Uri Rosenthal, om met ingang van 1 januari 2015 de subsidiëring aan het Institut Néerlandais in Parijs stop te zetten.

Deze beslissing is genomen door een demissionair minister met een parlement op reces. Dit alles in weerwil van de Raad van Toezicht, die met onmiddellijke ingang collectief is afgetreden. De argumenten van het ministerie om de subsidie stop te zetten, 'hoge vaste kosten', 'weinig kosteneffectief' en 'niet modern', lijken niet echt gefundeerd te zijn en doet geen recht aan het werk dat jarenlang door het Institut Néerlandais is verricht. Tot op heden is er geen onderzoek hierover publiek gemaakt.

Het Institut Néerlandais is in 1957 door Z.K.H. Prins Bernhard geopend en U heeft het verschillende malen vereerd met een bezoek, de laatste keer in 2007 toen het vijftigjarig bestaan werd gevierd. Het zou dan ook bijzonder betreuenswaardig zijn als binnenkort dit zo waardevolle stukje "Nederland aan de Seine" niet meer bestaat.

Wij steunen het Institut Néerlandais en hopen dat het in de toekomst kan doorgaan samen met zijn partners met zijn dynamische en actuele programmering van de Nederlandse kunst, taal en cultuur in Frankrijk.

Met de meeste hoogachting,

3. Verslag *Comparatieve Neerlandistiek* + Scriptieprijs (Jan Pekelder)

Korte voorgeschiedenis

Comparatieve Neerlandistiek. Tijdschrift van de Vereniging voor Neerlandistiek in Centraal-Europa (kortweg CN) is opgericht op 30 maart 2010 te Olomouc na het besluit van de algemene ledenvergadering van Comenius om het reeds lang bestaande tijdschrift AMOS nieuw leven in te blazen. Er werd enerzijds besloten dat CN zowel elektronisch als cumulatief zou worden en anderzijds dat er naast de redactie een redactieraad ingesteld zou worden. De missie werd als volgt geformuleerd: CN richt zich uitsluitend op comparatieve studies waarbij de Nederlandse (ver)taal-, letter- en cultuurkunde primum comparandum is. De taal, literatuur of cultuur die als secundum comparatum wordt opgevoerd, kan maar hoeft niet per se Centraal-Europees te zijn. Aangezien CN op termijn streeft naar een C-ranking, dienen de bijdrages te voldoen aan de gebruikelijke internationale eisen van wetenschappelijkheid. De oude redactie van AMOS werd de nieuwe redactie van CN. De oprichting van de redactieraad werd uitgesteld, maar inmiddels ligt er een voorstel.

Op 27 mei 2011 werd de eerste redactievergadering gehouden te Belgrado. De voltallige redactie was aanwezig. De voorzitter deed verslag van de mislukte pogingen CN onder te brengen bij de IVN en betreurde dat er veel tijd was verloren gegaan. Zijn voorstel om vervolgens met Herbert van Uffelen te gaan onderhandelen teneinde na te gaan of CN op de Weense site geplaatst kon worden werd unaniem aangenomen.

Tussen mei en december 2011 is er onderhandeld en is ook de technische kant van de zaak onderzocht. Begin 2012 kon een experimentele versie van CN van start gaan op <https://comenius.ned.univie.ac.at/cn>. Het eerste stuk is uiteindelijk gepubliceerd in april 2012. De redactie van CN spreekt haar dankbaarheid uit aan Herbert voor al het werk dat hij voor het tijdschrift heeft verzet. De hoofdredacteur heeft ten slotte voor een ISS-nummer gezorgd en de BNTL op de hoogte gesteld van het bestaan van CN

Werkwijze en portefeuille

De binnengekomen stukken worden door twee redactieleden gereviewed. Er zijn drie mogelijkheden. Het stuk is niet herschrijfbaar en wordt afgekeurd. Het stuk is herschrijfbaar en wordt gereviseerd door de auteur op grond van de twee leesrapporten van de anonieme reviewers. De tweede versie wordt vervolgens opnieuw naar de reviewers gestuurd ter amendement of goedkeuring. Indien nodig wordt de tekst een tweede keer teruggestuurd. De derde mogelijkheid is dat de tekst meteen wordt goedgekeurd, hetgeen uiteraard niet wegneemt dat er altijd een aantal redactionele wijzigingen plaatsvinden. Dit is het werk van de eindredacteur die ook de lay-out voor zijn rekening neemt. Tot nu toe heeft de hoofdredacteur dit werk op zich genomen.

Wat de balans betreft, zijn er in totaal drie stukken gepubliceerd: een kort stuk van de redactie en twee artikelen (Sterckx en Vitáčková). Vijf stukken zijn in revisie bij de auteur nadat ze zijn gereviewed door de redactie (Bossaert, Gaal, Hrnčířová, Prędota en Sedláčková). Eén stuk is toegezegd maar nog steeds niet binnen (Piotrowska). Ten slotte valt er een besprekingsartikel af omdat het betreffende boek niet te bemachtigen valt (Declodt).

Werving

De werving van artikelen verloopt nogal stroef. Er staat een oproep op het platform van Comenius (IVN) en er is twee maal een oproep gepubliceerd in de IVN-krant. Tot dusver zonder veel resultaat. Wel is het zo dat er dankzij het Regionaal Colloquium te Belgrado enkele stukken zijn aangeboden. De indruk is echter nog steeds dat de meeste mensen de voorkeur geven aan een papieren publicatie. Er zal nagedacht moeten worden over nieuwe wervingsstrategieën.

Scriptieprijsen

De redactie van CN heeft sinds Olomouc twee keer opgetreden als jury voor de scriptieprijs van Comenius (2010 en 2011). De scriptieprijs 2010, uitgereikt te Belgrado, is gewonnen door Maria Prorok van de universiteit van Wroclaw (begeleider Jerzy Koch) voor: *Spinverhalen - een verloren verhaaltraditie of een boeiend terrein voor literair onderzoek?* De winnaar van de scriptieprijs 2011 zal binnenkort worden bekend gemaakt.

Ten slotte: ik dank de leden van de redactie voor al hun werk en de leden van Comenius voor het geschonken vertrouwen. Ik hoop dat ik het niet al te zeer beschaamd heb.

4. Verslag van de voorzitter over de bestuursperiode 2009 – 2012 (Wilken Engelbrecht)

Het huidige bestuur is op 22 mei 2009 gekozen bij de Algemene Ledenvergadering bij de Eötvös Loránd Universiteit te Boedapest. Intussen zijn er bij gelegenheid van het derde Centraal-Europese colloquium van doctorandi en habilitandi *Trefpunt Olomouc* in Olomouc op 30 maart 2010 en van het 12^e regionale colloquium neerlandicum *Lage Landen en Hoge Heuvels* in Belgrado op 18 mei 2011 jaarlijkse algemene ledenvergaderingen gehouden.

In Boedapest werden voor de komende bestuursperiode de volgende aandachtspunten vastgesteld door zowel het aftredende als het aantredende bestuur (op basis van de notulen van de ALV 2009):

1. Continuëring van de zomercursussen in de regio.
2. Continuëring van de Do-Ha-colloquia.
3. Samenwerking met partnerorganisaties, met name met DOEN (Oost-Europees Docentenplatform)
4. Omzetting van *Amos* in een peerreviewed tijdschrift (het punt met de meest uitgebreide discussie op de genoemde ALV).
5. Vernieuwing van de *Nieuwsbrief* en overgaan naar uitsluitend elektronische verzending.
6. Onderzoek naar de mogelijkheid om een onderzoeksschool neerlandistiek in de regio op te zetten.

In Olomouc (ALV 2010) werden de volgende punten toegevoegd:

7. Exacte afbakening van de regio en hiermee verbonden aanpassing van de naam van de vereniging.
8. Herziening en definitieve registratie van de statuten.
9. Meer zichtbaar maken van de vereniging.

In Belgrado (ALV 2011):

10. Definitieve regeling website.
11. Enquête problematiek regio.

Voor deze punten zijn de volgende resultaten bereikt:

1. In 2010 lukt het niet om de zomercursus te laten plaatsvinden. In 2011 vond de zomercursus in Brno plaats, in 2012 in Debrecen. Voor 2013 kan in beginsel Olomouc kandidaat zijn, tenzij er andere gegadigden zijn.
2. Besloten is in Belgrado om gemiddeld om de vier jaar een Do-Ha-colloquium te houden. Veel vaker is niet zinvol gezien het aantal te verwachten kandidaten. Het vierde Do-Ha-colloquium zal in beginsel in 2014 te Boedapest (ELTE) plaatsvinden. Een sterk op de kandidaten gerichte uitwerking heeft de voorkeur.
3. Net als in de vorige bestuursperiode is de voorzitter in 2011 te gast geweest bij DOEN in Minsk, voor 2012 zal hij deelnemen aan de bijeenkomst van DOEN in Kiëv. In omgekeerde richting loopt de samenwerking helaas nog wat stroever. Dit punt blijft de aandacht van het bestuur hebben.
4. Na veel werk van vooral hoofdredacteur Jan Pekelder en webredacteur Rinaldo Neels in samenwerking met Wenen is het nieuwe tijdschrift *Comparatieve Neerlandistiek* in 2012 echt van start gegaan. Alle leden worden van harte uitgenodigd om de website te bezoeken en artikelen aan te bieden.
5. De *Nieuwsbrief* is door webredacteur Rinaldo Neels omgezet in een elektronische versie.

6. De voorzitter heeft in 2010 en 2011 contact gezocht en gehad met de leiding van de *Central European University* in Boedapest. De besprekingen leidden uiteindelijk tot niets, omdat de *CEU* geen filologische sectie heeft en de optie om gebruik te maken van de socio-culturele sectie niet mogelijk bleek. Op dit moment wordt gedacht aan integratie van het idee onderzoeksschool met een eventuele joint degree postgraduale studie volgens het voorbeeld van *Dutch Language, Literature and Culture in a Central European Context* (DCC). Dit is een majeur aandachtspunt voor de volgende bestuursperiode.
7. De regio is in de nieuwe statuten na de ALV's in Olomouc en Belgrado definitief afgebakend en als zodanig in de statuten opgenomen.
8. De bij de ALV's Olomouc en Belgrado herziene en door de leden goedgekeurde statuten zijn op 13 april 2012 ten overstaan van notaris mr. Peter Blokland van De Kort van der Kolk van Tuijl notarissen te Tilburg geregsitreerd. Het vestigingsadres van de vereniging is nu identiek met dat van de IVN. De statuten zijn op de website uitgehangen en zullen in Antwerpen ter inzage liggen.
9. Het bestuur heeft in de afgelopen periode zijn best gedaan om de vereniging zichtbaarder te maken, maar het blijft een aandachts- en discussiepunt voor de nieuwe bestuursperiode.
10. De website blijft vooralsnog te gast in Wenen en functioneert.
11. Uitgevoerd, een samenvatting zal in Antwerpen worden besproken.

Als voorzitter zou ik willen constateren dat het bestuur min of meer gelijk oploopt met de regio als geheel. Er was een duidelijk probleem met de afbakening van de regio. Dit is inmiddels opgelost. De regio krijgt steeds meer een eigen gezicht en dit wordt ook in de vereniging gereflecteerd met regelmatig gehouden regionale colloquia, zomercursussen, DoHa-colloquia en kort geleden de workshop in Wrocław. Het aantal inzendingen voor de scriptieprijsvraag groeit en de kwaliteit wordt steeds beter.

Kortom, de situatie is – zeker financieel – in deze crisistijd verre van ideaal, maar de vereniging en de regio zijn springlevend en gaan vooruit.

5. Scriptieprijs 2011

1. Adéla Obermajerová
2. Luiza Panoschi
3. Ágnes Szekeres
4. Magda Kurmánska
5. Szilvia Pallai
6. Zuzana Vaidova

De uitreiking van de prijs vindt plaats tijdens de ledenvergadering van Comenius te Antwerpen

Oproep

1. Aankondiging Algemene Ledenvergadering

Antwerpen, dinsdag 28 augustus 2012, 17u.15, zaal *nog onbekend*

Agenda:

1. Opening van de vergadering, vaststelling agenda
2. Goedkeuring notulen vorige ALV Belgrado 2011 (zie bijlage)
3. Verslag van de voorzitter/ vertegenwoordiger van de regio bij IVN over de activiteiten van de vereniging in de afgelopen jaar
4. Financieel verslag van de penningmeester
5. *Comparatieve Neerlandistiek* – presentatie en voorstelling nieuwe redactie en redactieraad:

Redactie *CN*

Dr. Gheorghe Nicolaescu (Boekarest) – voorzitter
Prof. dr. Judit Gera (Boedapest)
Mgr. Marta Kostelecká (Brno)
Dr. Agata Kowalska Szubert (Wrocław)
Prof. dr. Jan Pekelder (Praag)
Prof. dr. Agnes Sneller (vh. Boedapest)
drs. Jo Sterckx (Poznań)

Redactieraad:

Prof. dr. Wilken Engelbrecht (Olomouc)
Dr. Márta Kántor-Faragó (Debrecen)
Prof. dr. Jelica Novaković-Lopušina (Belgrado)
Prof. PhDr. Jana Rakšányiová, CSc. (Bratislava)

De vereniging heeft vanaf 2012 nog maar één vertegenwoordiger in de redactieraad van *Internationale Neerlandistiek* (tijdschrift IVN). Het bestuur stelt prof. dr. Judit Gera (Boedapest) als vertegenwoordiger voor. De beide huidige vertegenwoordigers Wilken Engelbrecht en Jelica Novaković-Lopušina zijn aftredend en stellen zich niet herkiesbaar.

6. Verkiezingen Comeniusbestuur

Bestuurskandidaten

Voorzitter – prof. dr. Wilken Engelbrecht (Olomouc)
Hoofdredacteur *CN* – dr. Gheorghe Nicolaescu (Boekarest)
Secretaris – drs. Jo Sterckx (Poznań)
Penningmeester – dr. Urszula Topolska (Wrocław)
Webmaster – dr. Rinaldo Neels (Lublin)

Volgens de op de vorige ALV goedgekeurde statutenwijzigingen zal de voorzitter van Comenius tevens de functie van zgn, „regiovertegenwoordiger” vervullen in het Dagelijks Bestuur van de IVN.

7. Verslag van de webmaster en presentatie website Comenius
8. Zomercursus 2012 (Boedapest) en 2013 (kandidaat organisatoren gezocht)

9. Regionaal Colloquium Neerlandicum 2013 Poznań – Inleiding Jerzy Koch
10. Scriptieprijsuitreiking
11. Rondvraag

2. Regionaal Colloquium Neerlandicum: Poznań 9–12 mei 2013:

Thema: In verscheidenheid verenigd – eenheid in verscheidenheid

Organisatie: Vakgroep Nederlandse en Zuid-Afrikaanse Studies, Faculteit Engels, Adam Mickiewicz
Universiteit in Poznań

De Lage Landen liggen niet naast Midden-Europa, maar ook niet ver weg: een dag met de auto of de trein, op z'n hoogst een paar uur met het vliegtuig. Vanuit Brussel ben je sneller in Belgrado of Warschau dan in Den Helder of Groningen. Bijna buuren dus. Toch zijn er de nodige verschillen – cultureel, politiek, economisch – maar ook heel veel overeenkomsten.

Sinds vele eeuwen bestaan er nauwe contacten tussen de Lage Landen en Midden-Europa. Op ieder vlak was en is er geregeld verkeer van mensen, goederen, ideeën. Er waren en zijn migratiestromen in beide richtingen en het culturele leven werd en wordt wederzijds beïnvloed en geïnspireerd – van de Hanze tot heden. Natuurlijk waren en zijn er ook spanningen en breuklijnen, maar dat niet alleen tussen de Lage Landen en de Midden-Europese regio, maar ook in het Nederlandse taal- en cultuurgebied in (en buiten) de Lage Landen evengoed als binnen Midden-Europa.

Sinds dit jaar zijn alle landen van Midden-Europa, waar Nederlands gedoceerd wordt, zonder uitzondering (kandidaat-)leden van de Europese Unie. Het devies van de Europese Unie luidt: *In varietate concordia – In verscheidenheid verenigd*, aldus de officiële Nederlandse vertaling. Dit had ook *Eenheid in verscheidenheid* kunnen zijn, zoals in het Fries (*Ienheid yn ferskeidenheid*) of in het Pools (*Jedność w różnorodności*) – toeval of niet, ook de titel van een beleidsadvies van de Nederlandse Taalunie over verscheidenheid in het Nederlands en talige verscheidenheid in Europa.

In verscheidenheid verenigd – eenheid in verscheidenheid is daarom het thema van het komende colloquium neerlandicum dat van 9 tot 12 mei 2013 in Poznań zal plaatsvinden.

Kwesties, die zich in alle richtingen binnen de neerlandistiek en Lage Landen-studies aandienen, zijn:

- Waaruit bestaat die eenheid in verscheidenheid, wanneer het om de Lage Landen en Midden-Europa gaat?
- Wat verenigt de Lage Landen en de landen van Midden-Europa?
- Wat is de samenhang, wat zijn de overeenkomsten tussen het Nederlandse taal- en cultuurgebied en de landen van Midden-Europa?
- Waaruit bestaan de verscheidenheid en de verschillen, die in Europa verenigd worden?
- Hoe verloopt de uitwisseling en wederzijdse beïnvloeding?
- Gelet op het feit dat Nederlands ook buiten Europa gesproken wordt: wat zijn de eenheid en verscheidenheid die het Nederlandse taal- en cultuurgebied binnen en buiten Europa met elkaar verbindt?

- Meer specifiek met betrekking tot ons vakgebied: Wat is de plaats van Midden-Europa in de neerlandistiek? Wat is de plaats van de neerlandistiek in Midden-Europa – in een Europa, dat meer en meer een eenheid vormt in verscheidenheid?

Wij nodigen iedereen uit voorstellen in te dienen voor bijdragen op het colloquium in alle richtingen binnen de neerlandistiek en Lage Landen-studies, op het gebied van de taal- en letterkunde, vertaalkunde, culturele studies, culturele en politieke geschiedenis etc.

Abstracts met een maximale lengte van 300 woorden kunnen tot 31 oktober 2012 verstuurd worden aan Nederlands@ifa.amu.edu.pl

3. Vraag naar bijdragen voor themanummer van het tijdschrift *Werkwinkel*

Call for contributions voor een themanummer van *Werkwinkel: Tijdschrift voor Nederlandse en Zuid-Afrikaanse Studies*: **Literaire historiografie / literaire biografie**

Het overlijden van John Kannemeyer, de Zuid-Afrikaanse literatuurhistoricus en biograaf, maar tevens ook neerlandicus, markeert een belangrijke grens tussen wat was en wat komen zal in de Afrikaanse literaire historiografie. Zijn bijdrage tot de literatuurgeschiedenis en literaire biografistiek was enorm en dit oeuvre wordt dan ook met een welluidend slotakkoord afgesloten: de levensbeschrijving van de Nobelprijswinnaar J.M. Coetzee gaat momenteel in de Afrikaanse en Engelse versie ter perse. Hierdoor strekt dit heengaan veel verder dan alleen binnen de Afrikaanse literaire geschiedschrijving waar Kannemeyers dood in elk geval een waterscheiding betekent.

Dit stemde de redactie van *Werkwinkel* tot nadenken over de relevantie van de algemene strekkingen en het belang van individuele bijdragen binnen het vak. Het gevolg is dat we graag het initiatief nemen om een themanummer samen te stellen dat aan de literaire historiografie en biografistiek gewijd zal zijn.

Onze bedoeling is om de tussenstand in de discipline op te nemen. We willen graag de diagnose opmaken van wat er internationaal leeft en dus ook theoretische neerslag vindt, van wat er lokaal en in concreto ondernomen wordt. In Zuid-Afrika en in verschillende Centraal-Europese landen (bv. Tsjechië of Polen) worden diverse projecten ontwikkeld in verband met de literaire historiografie. Dit gebeurt enkele jaren nadat het omvangrijke Nederlandse project van de literatuurgeschiedenis in de finale fase van publicatie is gekomen. Ook in andere landen, taal- en cultuurgebieden, om maar Frankrijk of Duitsland te noemen, verschenen relevante pogingen op het gebied van de literatuurgeschiedenis. Naast de zopas gepubliceerde Cambridge-geschiedenis van de Zuid-Afrikaanse literatuur zijn er legio andere voorbeelden. De literaire biografie geniet eveneens al jaren een grote populariteit zowel bij de auteurs en uitgevers als ook bij de lezers. Er gaat geen jaar voorbij of er verschijnt in de Lage Landen een belangwekkende biografie (dit jaar komt er bv. de biografie over Willem Kloos op de markt) om niet te spreken van andere Europese landen waar de levensbeschrijving van een bekende auteur tot hevige discussies kan leiden (zoals in Polen het geval was met het boek over Ryszard Kapuściński). Maar worden de uiteenlopende biografische methoden in voldoende mate bediscussieerd? Draagt het genre van de literaire biografie iets bij tot de literaire geschiedwetenschap of is dit irrelevant? Is de theorievorming rondom de biografie bevredigend?

Reden genoeg dus om een poging te ondernemen om weer een tussenstand op het gebied van de literaire historiografie en literaire biografie te diagnosticeren. We willen graag zowel uiteenzettingen van theoretische aard plaatsen alsook beschrijvingen van nieuwe projecten en/of empirische ervaringen met het schrijven van een literatuurgeschiedenis. De uiterlijke driedelige formule van *Werkwinkel* met 'Papers', 'Views' en 'Reviews' schept voldoende mogelijkheden voor diverse vormen van behandeling van dit thema. In 'Papers' is er ruimte voor klassieke research papers gebaseerd op eigen wetenschappelijk onderzoek. In de afdeling 'Views' kunnen teksten ondergebracht worden die de vorm van prepapers hebben of op een meer essayistische of polemische manier dit onderwerp benaderen. En we plaatsen in 'Reviews', zoals altijd, besprekingen van publicaties, in dit geval graag literatuurgeschiedenissen.

Voorstellen voor bijdragen kunnen worden gestuurd naar werkwinkel@ifa.amu.edu.pl

Deadline voor het inleveren van bijdragen is 1 januari 2013 <http://www.ifa.amu.edu.pl/werkwinkel>

Colofon

Bestuur Comenius:

Voorzitter	Prof. Dr. Wilken Engelbrecht	wilken.engelbrecht@seznam.cz
Penningmeester	Dr Ula Topolska	utopolska@o2.pl
Redacteur nieuwsbrief/webmaster	Dr Rinaldo Neels	rinaldo.neels@gmail.com
Secretaris	Dr Malgorzata Dowlaszewicz	secretaris.comenius@gmail.com

Secretariaatsadres :

Uniwersytet Wrocławski - Katedra Filologii Niderlandzkiej

Dr Malgorzata Dowlaszewicz

secretaris.comenius@gmail.com

ul. Kuźnicza 21-22

50-138 Wrocław

Polska

Website: <http://comenius.ned.univie.ac.at>

IVN Webplatform: <http://www.ivnnl.com/gebruikersgroep/detail.php?c=21>

Lidmaatschap

Een Comeniuslidmaatschap staat open voor docenten en studenten Neerlandistiek alsmede voor andere belangstellenden. Comenius kent drie soorten leden met de volgende jaarcontributie: studentenleden (5 Euro), volle leden (10 Euro) en buitengewone leden (30 Euro).